

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Petra Pospíšila v právní věci žalobce: **O. K.**, zastoupen Mgr. Leonidem Kušnarenkem, advokátem se sídlem Polská 4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 3. 2025, č. j. OAM-93/ZA-ZA11-LE05-EX-2025, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 6. 2025, č. j. 32 Az 13/2025 - 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se v lednu 2021 na Ukrajině účastnil rvačky, při níž měl jinému způsobit vážné ublížení na zdraví (úderem pěstí do břicha způsobil zranění jater s nutností operace). Za to je na Ukrajině trestně stíhaný. Leninský okresní soud v Záporoží (nyní Dněperský okresní soud v Záporoží) na něj proto vydal zatýkácí rozkaz, na jehož základě Generální prokuratura Ukrajiny požádala o jeho vydání z České republiky, kam v březnu 2021 odešel. České orgány této žádosti vyhověly; vydání žalobce k trestnímu stíhání připustily trestní soudy a povolil ministr spravedlnosti.

[2] Po rozhodnutích trestních soudů podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu. Tu mu však žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil. Za důvod žádosti označil snahu žalobce zabránit vydání k trestnímu stíhání a obavu z ohrožení života (způsobenou buď povoláním do armády nebo násilím na civilistech). To neodůvodňuje hrozbu pronásledování. Doplňková ochrana žalobci nepřisluší, jelikož spáchal závažný zločin.

[3] Následně podanou žalobu krajský soud zamítl napadeným rozsudkem. Shledal, že žalobce nebyl ve své vlasti politicky aktivní, aby byl azylově relevantně pronásledován pro uplatňování politických práv (bod 34 napadeného rozsudku). Zároveň nebyly prokázány další azylově relevantní obavy z pronásledování (bod 36 tamtéž). Samotné

odmítání vojenské služby nezakládá azylově relevantní důvod (bod 40 tamtéž). Žalobci pak nepřísluší ani doplňková ochrana, jelikož následkem jeho pravděpodobně úmyslného násilného jednání byla těžká újma na zdraví, což naplňuje pojem vážný zločin (bod 53 tamtéž).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel předně namítl, že povinná služba v armádě je azylově relevantní v případě, že by se žadatel zapojil do konfliktu, ve kterém dochází k páchání válečných zločinů. Tím se ovšem krajský soud nezabýval, přehlédl individuální azylový motiv a mechanicky převzal závěry žalovaného. Stěžovatel je ohrožen mobilizací. Při odmítnutí služby v souladu s jeho výhradou svědomí mu navíc hrozí postih. Krajský soud také neodůvodnil naplnění pojmu „vážný zločin“ a stěžovatelovo jednání nedosahuje takové intenzity. Konečně krajský soud nedostatečně zohlednil aktuální situaci na Ukrajině a hrozbu civilnímu obyvatelstvu.

[6] Žalovaný ve vyjádření poukázal na výslech stěžovatele, ze kterého plyne zřejmá snaha vyhnout se vydání. Stěžovateli nehrozí pronásledování pro politické přesvědčení. Spáchaný zločin je s ohledem na hrozící „citelnou“ trestní sazbu možné považovat za vážný. Možné povolání do vojenské služby také není důvodem pro udělení azylu. Žalovaný také připomněl, že stěžovatel neučinil žádné návrhy na doplnění správního spisu. Kasační stížnost proto navrhl zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě, proto je nutné se zabývat její přijatelností. Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Podstatný přesah má podobu rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS z 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS; či nověji ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11).

[8] Pokud jde o námitky nepřezkoumatelnosti, splňuje napadený rozsudek požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí (viz např. rozsudky NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 - 38). Z jeho odůvodnění je plně seznatelné, jaké důvody krajský soud vedly k zamítnutí žaloby, přičemž všechny nosné námitky stěžovatele soud vypořádal, vždy alespoň implicitně (srov. např. rozsudek NSS z 27. 5. 2015, č. j. 6 As 152/2014 - 78, bod 23). Krajský soud hodnotil ukrajinskou brannou povinnost v kontextu ruské agrese (bod 40 napadeného rozsudku), důsledně odůvodnil naplnění pojmu „vážný zločin“ jednáním stěžovatele (body 49 až 53 tamtéž), a zabýval se obavou stěžovatele

pokračování

z války (bod 41 tamtéž). Nejvyšší správní soud neshledal, že by napadený rozsudek byl nepřezkoumatelný, ani že by jeho odůvodnění nebylo ve vztahu k stěžovateli dostatečně individualizované.

[9] K branné povinnosti Nejvyšší správní soud již dříve dovodil, že její samotné plnění „nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany“, pokud jde o výkon služby v „regulérní armádě demokratického právního státu“, kde není výhrada svědomí trestána nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi (rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020 - 45, č. 4304/2022 Sb. NSS). Platí totiž, že ani při mobilizaci nelze vojenskou službu považovat za ohrožení svévolným násilím vyplývající z ozbrojeného konfliktu, není-li odmítání branné povinnosti spojeno s reálně projeveným politickým či náboženským přesvědčením. Jde tak o skutečnost azylově irelevantní (usnesení NSS ze dne 18. 11. 2020, č. j. 8 Azs 75/2020 - 45, bod 11 a další tam citovaná rozhodnutí; či nejnověji nálezy ÚS ze dne 17. 6. 2025, sp. zn. I. ÚS 1054/25, bod 22). Krajský soud při hodnocení této otázky postupoval v souladu s touto judikaturou.

[10] Pojmem „vážný zločin“ (§ 15a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu] vylučující udělení doplňkové ochrany se Nejvyšší správní soud již také zabýval. V tomto ohledu platí, že závažnost zločinu má být posouzena nejen na základě kvalifikace činu dle trestního zákoníku, ale i na základě všech relevantních subjektivních i objektivních okolností konkrétního případu (rozsudek NSS ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 - 28, č. 3546/2017 Sb. NSS, bod 14; či usnesení NSS ze dne 31. 7. 2024, č. j. 6 Azs 343/2023 - 26, bod 21). Jedná se zejména o zločiny proti životu, zdraví, fyzické integritě nebo svobodě člověka (usnesení NSS ze dne 7. 12. 2023, č. j. 1 Azs 179/2023 - 30, bod 11). I v tomto ohledu krajský soud zcela respektoval judikaturu kasačního soudu, jestliže jednání stěžovatele spočívající v napadení poškozeného úderem do oblasti břicha, kterým způsobil uzavřené tupé poranění břicha v podobě ruptury jater komplikované nitrobrříšním krvácením, kvalifikoval jako „vážný zločin“.

[11] K hodnocení aktuální situace v zemi původu v případech vydávání za účelem trestního stíhání již Nejvyšší správní soud uvedl, že rozhodne-li správní orgán o tom, že azyl a doplňkovou ochranu nelze udělit (§ 15 a § 15a zákona o azylu), nezkoumá již, zda v důsledku aplikace vylučujících klauzulí (ne)dojde k porušení zásady *non-refoulement* (rozsudek NSS ze dne 30. 8. 2021, č. j. 8 Azs 192/2020 - 48, č. 4248/2021 Sb. NSS, body 45 až 52). Ochrany ve smyslu *non-refoulement* se takovému žadateli „musí s ohledem na uvedené závazky dostat v těchto dalších řízeních (v dané věci je tímto řízením extradiční řízení“ (bod 48 tamtéž; či nověji např. usnesení NSS ze dne 28. 5. 2025, č. j. 2 Azs 49/2025 - 28, bod 13). Krajský soud přitom postupoval v souladu s touto judikaturou, jestliže vztáhnul hrozbu ozbrojeného konfliktu k doplňkové ochraně (bod 41 napadeného rozsudku), a její udělení následně vyloučil pro důvodné podezření ze spáchání vážného zločinu (bod 53 tamtéž).

[12] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud postupoval v souladu s judikaturou kasačního soudu a nedopustil se ani zásadního pochybení. Kasační stížnost proto nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a Nejvyšší správní soud ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a s. ř. s.).

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS; a obdobně usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021,

č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2025

Ivo Pospíšil
předseda senátu